

REPORTER ÎN VIAȚA TEATRALĂ

Umor, muzică și puțină sociologie la „Tănase“

Prin amabila rezervare de locuri din partea directorului Vasile Donose, intrăm simțată seara la Teatrul satiric-muzical „C. Tănase“ din București. Sala, plină. Ne mirăm, pentru că spectacolul (**Varietăți pe portativ**) e vechi și lumea simte și nu se inghesuie dacă evenimentul nu e „în centrul atenției“. Facem prima constatare sociologică, deci: lucrurile s-au mai schimbat, publicul are încredere în „marca fabricii“ de umor și muzică. Cer un program de sală și un om de ordine îmi confirmă constatările: „n-avem, că spectacolul e vechi și distribuția s-a cam schimbat... pregătim o super-revista, atunci o să avem...“ În ciuda vechimii și a schimbărilor, afișul de la intrare arată proaspăt. La sfârșitul reprezentației aveam să constat, totuși, că Oana Sirbu ne-a zimbit inutil de pe afiș deoarece pe scenă nu s-a arătat. Mă rog, pierderea a fost destul de mică față de cât de mare era fotografia.

Care-i publicul ?

Constatăm că la „Tănase“ vine, ca pe vremuri, public eterogen. Femei sau bărbați, mame și soții în compania în-tregii familii (evident, și copiii, unii de vîrste fragede, am văzut și odrasle de trei anișori), perechi de tineri, chiar grupuri, în linute dintre cele mai felurite, de la hainele de seară pînă la tradiționalul „deux pièces“ : blugi și giacă. Unii așteaptă în hol începerea spectacolului și fumează.

Același om de ordine care m-a lămurit pe mine îi ajută și pe ei : „băieți, avem și scrumiere“. Tinerii se conformează, se dau jos de pe un pervaz de fereastră și aruncă resturile de țigări în scrumierele de aluminiu.

Intru în sală și dau să continui radiografia sociologică a publicului. Dar nu

mai am condiții. Chiar lingă mină, în rîndul doi, un tînăr în giacă de blană și blugi vorbește tare cu prietena lui, făcînd aprecieri care trădează pasiunea de a se da în spectacol. Il aud : „Al meu are douăzeci de capete“. Să fie vorba de un balaur ? Tot el mă lămurește imediat : se ridică în picioare și strigă tare, ca pe deal, la coasă, către un prieten de la balcon „Fane, și tu ai givisi ?“ De la balcon, Fane confirmă. Înțeleg că e vorba de un radiocasetofon JVS, produs în Hong-Kong („unde-a fost olimpiada“, precizează tînărul), și care urmează să constituie baza materială a unei petreceri pe care o va organiza miine seară. Pe tînăr îl cheamă Pavel, dar prietena lui îl alintă Paul, „Paul, te rog, nu mai fi așa nebun, că mi-e rușine, te las și plec“. Dar iubirea e tare și ea n-a plecat, deși Paul a comentat tot spectacolul, dînd replici actorilor, apostrofînd cîntăreții, făcînd aprecieri profesionale la adresa balerinelor. Sociologic vorbind, ca să rămînem în ton, Vasile Murariu avea perfectă dreptate în „monologul unui moldovean“ : „drumurile moldovenilor de multă vreme nu mai duc la Roma“. Normal, a avut succesul scontat. Printre alte gînduri care mi-au venit în minte cu această nedorită ocazie, doar pe acesta îl scriu actorul de la „Tănase“ n-are o viață ușoară în lupta educativă pe care o ducе cu toți acești „replianți“ (ca să băgăm în această oală și personajele unui celebru film al lui Ridley Scott).

Care-i genul ?

Ne referim, evident, la genul de spectacol. Teatrul satiric-muzical „C. Tănase“ este unic în țară ca gen de instituție. Ca o adevărată uzină de satiră, umor, muzică și dans, el produce toate genurile de spectacol : de la așa-zisul spectacol „ocazional“ (cum ar fi **Umor și muzică**, eveniment care s-a produs, recent, la Polivalentă) și pînă la spectacolul de revistă „scenarizat“, în care tot ce se „toarnă“ în scenă trebuie să fie nou sau să aibă legătură cu pretextul spectacolului (cum e **Savoy, Savoy**). Între cele două tipuri de reprezentații e loc de numeroase alte specii.

Pe vremea lui Alecsandri, teatrul se ocupa de îndreptarea moravurilor : cum, între timp, dramaturgia noastră originală a descoperit problemele general-umane, meditația filozofică, existențială, și altele, îndreptarea moravurilor a rămas, înetul cu înetul, doar în sarcina teatrului de revistă. S-a achitat, genial, de această răspundere cel care astăzi dă numele teatrului la care ne referim. A făcut-o la același nivel și Toma Caragiu (mai ales în „revistele“ sau show-urile de

la Televiziune, semnate de Bocănel), despre care puțini știu cu a și înființat estrada din Ploiești, pe când era directorul Teatrului Municipal (prin 1957, parcă). Și vă asigur că tradiția acestor nume mari continuă. Chiar dacă săbiile satirei s-au mai tocit, auvin și astăzi o pleiadă întreagă de actori de comedie care au trecut, cu succes, și pe la revistă. De la Dem Rădulescu la Marin Moraru, de la Radu Gheorghe la Vasile Murariu, există în toate generațiile de actori care activează astăzi pe scenă un microb al umorului cu adresă, ai satirei, al comediei care „ajută îndreptarea relelor”. De aceea vin oamenii la teatrul de pe Calea Victoriei pentru că vor să ridă, vor să audă cine sînt și ce probleme au, vor să vadă viața lor așa cum o reflectă umorul românesc. Și chiar dacă în sală se simte c-a venit iarna, chiar dacă orchestra sună sărăcuț, chiar dacă unele „vedete” își etalează îndeosebi ridurile, tot mai rămîne destul loc pentru minunatul umor românesc, care are — cu siguranță — o viață mai lungă chiar decît sistemul nostru solar.

De aceea, sociologic vorbind, ca să ne autoînizăm, teatrul de revistă are succes mereu: pentru că e un spectacol românesc. Și chiar dacă, la Polivalentă, Stela Popescu combate alături de Romica Puceanu, chiar dacă — la sediu — revista **Mi se pare că mă-nșor** șchioapătă, pe ici-pe colo, din pricina distribuției, chiar dacă — în spectacolul la care ne referim — se aud multe lucruri deja cunoscute, lumea vine cu plăcere pentru că se înfîlnește, în două-trei ore, cu tabloul complet al propriei sale existențe cotidiene. Și pleacă de la un astfel de spectacol rîzînd, dar noi știm deja că risul îi face pe oameni mai buni. Așa că, lăsînd baltă sociologia, să privim relaxați la **Varietăți pe portativ**. Noroc că titlul nu mai contează de mult.

Varietatea varietăților

Au prezentat acest spectacol de varietăți (adicăteala, cu de toate) Ion Mihail și Radu Stoensescu. Asta pe la început și parcă pe la sfîrșit. Apoi, unele numere s-au prezentat din off de o voce feminină, iar altele nu s-au prezentat deloc. Dar, cu toate rezervele cu care am plecat la vizionarea acestui spectacol (așa-i omul, n-are încredere în semenii săi, căci știe el că spectacolele se erodează pe măsură ce se tot dau), senzația finală a fost una plăcută, reconfortantă. Au contribuit la instaurarea acestei stări (cred că la toți spectatorii): Ciupi Rădulescu (în haz, cu vervă), Mihai Fotino (profesionist), Vasile Murariu (fermecător), grupul „Im-

puls”, Constantin Stănescu (multe calități), George Bunca și Jean Păunescu (ale căror voci și a căror vervă, din păcate, nu le-am întîlnit la soliștii tineri).

Cînd se simte bișe, omul devine îngăduitor. Dar nu înu-o asemenea măsură încît să nu vadă ceea ce ar fi trebuit să vadă și alții.

Miruna Birău, prezentată pompos („acțiunea binecunoscută din filmele...”), a dezamăgit într-un monolog fără haz, aflat permanent în pericol de a cădea în aluzii de un gust îndoiețnic. Păcat, pentru că-i tînără și, poate, talentată, Gabriela Mihalcea, solistă tînără de muzică ușoară, a dat în tremurici la piesa a doua. Oare nu dirijează nimeni mișcarea soliștilor în scenă? „Duo Constantin” (prezența ca iluzioniști!) ne-au arătat că un om poate înghiți douăzeci de lame de ras și că un bărbat poate schimba locul cu o femeie închisă într-o cutie ferecată cu două lacăte și o sfoară. Ambele trucuri au fost explicate, cu ceva ani în urmă, într-o emisiune de televiziune și prezentate și într-un almanah. Ca să nu mai spunem că prinul număr a fost și complet neîncenic: să invitați spectatorii din sală să-ți bage lamele în gură, mi se pare mult prea periculos, cită vreme Sanepidul cere ca vînzătoarele să împacheteze prăjiturile folosind paleta.

Roxana Stănescu (distribuită dezavantajos), Patricia Grigoriu (cîntînd că bărbatilor le plac femeile plînuțe), coregrafia Anetei Păunescu la piesa disco, Lucia Boga (fără talent în dactilografia gafeuză) și alții au confirmat că deși varietăți înseamnă „le toate”, genul rămîne greu de abordat cînd îl tratezi prea ușor. Și, cu toate acestea, cum spuneam, senzația finală a fost plăcută. Semn că ce era de calitate a rămas, ce nu — s-a uitat, că omul e generos cînd e bine dispus.

Credem însă că atunci cînd se montează acest gen de spectacole, nu veselia și generozitatea țin loc de scenarist și regizor.

Teatrul „C. Tănase” are în această stagiune, evident, spectacole mult mai bune (și mai noi). Unele, le-am pomenit. Dar să nu uităm că spectacolul ține mai mult de o premieră, uneori mai multe stagioni. Din respect pentru Tănase și pentru ideea care a dus la înființarea acestui teatru, să avem grijă, dragi colegi, de fiecare seară în care publicul vine să se întîlnească cu satira, umorul, muzica și dansul. Uite c-am uitat de balet ce-ar fi ca teatrul nostru să revigoreze odată coregrafia de revistă? Pentru că, deocamdată, ea nu există.

Mihai TATULICI